

О. Ф. КИСЛА

КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА



 **КОНДОР**

О.Ф.КИСЛА

КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Навчальний посібник



УДК 376

ББК 74.3

К 44

*Рекомендовано Вченою радою Чернігівського національного педагогічного
університету імені Т.Г.Шевченка
(протокол № 5 від 25.12.2013 р.)*

Рецензенти:

Антипець В.П. - канд. пед. наук, професор, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. К.Д.Ушинського;

Буковська О.О. - канд. псих. наук, доцент кафедри екологічної психології та психічного здоров'я Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т.Г.Шевченка;

Шевченко Т.М. - канд. псих. наук, доцент кафедри загальної та практичної психології Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя.

Кисла О.Ф.

К 44 Корекційна педагогіка: навч. посібник / О.Ф.Кисла. - К.: Кондор-Видавництво, 2015. - 320 с.

ISBN 978-617-7278-04-6

У посібнику висвітлено причини виникнення відхилень у розвитку і поведінці дітей, визначено типові ознаки і особливості відхилень, запропоновано практичні методики корекції різних видів аномалій. Студенти і вихователі знайдуть конкретні поради щодо організації і здійснення колекційного виховання дітей з неорганічними розладами.

Посібник адресований студентам, які навчаються за спеціальністю „Дошкільна освіта”, буде корисний для вихователів, методистів, батьків.

УДК 376

ББК 74.3

ISBN 978-617-7278-04-6

© Кисла О.Ф., 2015

© Кондор-Видавництво, 2015

ЗМІСТ

Передмова.....	3
Модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ.....	6
Змістовий модуль 1. Корекційна педагогіка в системі наук про людину.....	6
<i>Теоретична частина</i>	
Лекція 1. Корекційна педагогіка в системі наук про людину.....	6
1. Корекційна педагогіка як наука.....	7
2. Становлення і розвиток корекційної педагогіки як науки.....	15
3. Державна політика в галузі соціального захисту дітей з відхиленнями в розвитку.....	23
Змістовий модуль 2. Принципи і методи педагогічної корекції.....	34
<i>Теоретична частина</i>	
Лекція 2. Принципи і методи педагогічної корекції.....	34
1. Основні положення корекційно-педагогічної діяльності.....	34
2. Принципи корекційно-педагогічної діяльності.....	41
3. Методи педагогічної корекції.....	43
<i>Практична частина</i>	
Практичне заняття №1. Методи педагогічної корекції.....	49
Змістовий модуль 3. Дитина з відхиленнями в розвитку і поведінці - об'єкт і суб'єкт корекційно-педагогічної діяльності.....	52
<i>Теоретична частина</i>	
Лекція 3. Дитина з відхиленнями в розвитку і поведінці - об'єкт і суб'єкт корекційно-педагогічної діяльності	52
1. Поняття „норма” і „аномалія” у психічному і особистісному розвитку дитини. Поняття норма у вихованні.....	52
2. Причини виникнення порушень у розвитку і поведінці дітей	56
3. Психічне здоров'я і фактори ризику у дитячому віці.....	58
<i>Практична частина</i>	
Практичне заняття №2. Дитина з відхиленнями в розвитку і поведінці - об'єкт і суб'єкт корекційно-педагогічної діяльності	61
1. Класифікація і види відхилень у розвитку і поведінці дітей.....	62
2. Діагностика відхилень у розвитку і поведінці дитини.....	62
3. Комплексна діагностична програма і психолога з дошкільниками.....	67
4. Специфіка роботи корекційного педагога і психолога з дошкільниками.....	69
Модуль 2. КОРЕКЦІЯ ОСНОВНИХ ВИДІВ ВІДХИЛЕННЯ В РОЗВИТКУ І ПОВЕДІНЦІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	71
Змістовий модуль 4. Корекція девіантної поведінки.....	71

<i>Теоретична частина</i>	
Лекція 4. Корекція девіантної поведінки	71
1. Девіантна поведінка як психолого-педагогічна проблема. Причини девіантної поведінки.....	72
2. Класифікація девіантної поведінки. Форми і рівні девіантної поведінки.....	75
3. Організація корекційно-психологічної і профілактичної роботи з дітьми, які мають відхилення в поведінці.....	79
<i>Практична частина</i>	
Практичне заняття №3. Корекційна робота з дітьми для полегшення перебігу кризового періоду	83
1. Передумови виникнення кризи трьох років. Особистісний розвиток дитини раннього віку.....	84
2. Характерні особливості прояву кризи трьох років.....	86
3. Особливості спілкування дорослих із дитиною трьох років	92
Практичне заняття №4. Особливості корекційної роботи з дітьми, які мають проблеми в адаптації до ДНЗ	96
1. Поняття "адаптація до ДНЗ". Загальна характеристика дитини до ДНЗ.....	97
2. Ознаки низької адаптації дитини до ДНЗ. Фактори, що впливають на адаптацію дитини.....	98
3. Фази адаптації.....	99
4. Співпраця вихователів і батьків як необхідна умова успішної адаптації дитини до ДНЗ.....	103
5. Корекційні методики для полегшення адії і 'іші ми мни до ДНЗ.....	113
Змістовий модуль 5. Соціально занедбані діти	122
<i>Теоретична частина</i>	
Лекція 5. Соціально занедбані діти	122
1. Корекція асоціальної поведінки дітей.....	122
2. Виявлення і корекція нечесності в дітей дошкільного віку.....	126
3. Подолання грубоців і лихослів'я в дошкільників.....	127
<i>Практична частина</i>	
Практичне заняття №5. Соціально занедбані діти	130
1. Корекційна робота щодо подолання афективних станів у дітей дошкільного віку.....	131
2. Корекційна робота з дітьми з неповних сімей.....	132
Змістовий модуль 6. Корекційно-педагогічна діяльність щодо зниження емоційної напруженості	135
<i>Теоретична частина</i>	
Лекція 6-7. Корекційно-педагогічна діяльність щодо зниження емоційної напруженості	135
I. Характеристика емоційного стану дитини дошкільного віку.....	135

2. Емоційні порушення у дошкільному віці, їхні причини.....	139
3. Корекція тривожності в дошкільників.....	146
4. Корекційна робота з імпульсивними дітьми дошкільного віку.....	150
5. Корекція депресії в дошкільників.....	151
6. Корекція депривації в дітей дошкільного віку.....	155
7. Корекція емоційних переважань у дітей дошкільного віку.....	166
<i>Практична частина</i>	
Практичне заняття №6 - 7. Корекційно-педагогічна діяльність щодо зниження емоційної напруженості.....	
1. Робота педагога з тривожними дітьми.....	168
2.Замкнутість та її корекція в дошкільників.....	169
3.Страх як емоційний розлад у дитячому віці.....	171
4.Корекційні методики імпульсивності. Прийоми корекції імпульсивної поведінки.....	176
5. Профілактика емоційних переважань у дошкільників.....	178
Змістовий модуль 7. Корекція агресивної поведінки дітей.....	183
<i>Теоретична частина</i>	
Лекція 8. Корекція агресивної поведінки дітей.....	
1. Поняття „агресія”, „агресивність”. Причини агресивної поведінки.....	183
2. Агресивна поведінка педагогів як один із чинників агресивності дітей.....	188
3. Діагностика агресивної поведінки дітей дошкільного віку. Ознаки агресивності.....	189
4. Типи агресії в дітей та способи побудови стосунків.....	191
<i>Практична частина</i>	
Практичне заняття №8. Корекція агресивної поведінки дітей дошкільного віку.....	
1. Особливості спілкування з агресивними дітьми.....	193
2. Послаблення агресивності дітей.....	194
Змістовий модуль 8. Підготовка дитини до ніколи в умовах ДНЗ.....	203
<i>Теоретична частина</i>	
Лекція 9. Підготовка дитини до школи в умовах ДНЗ.....	
1. Принцип наступності дошкільної ланки освіти й початкової школи.....	203
2. Готовність дітей до шкільного навчання. Причини неготовності до навчання в школі. Психологічна готовність, її компоненти.....	205
3. Корекція ведучої кисті руки дитини.....	215
4. Форми й методи виправлення неправильного рухового навичку.....	231

<i>Практична частина</i>	
Практичне заняття №9. Підготовка дитини до школи в умовах ДНЗ	234
1. Діагностування готовності дітей до школи.....	234
2. Підготовка руки дитини до оволодіння навичкою письма.....	241
3. Особливості навчання письму ліворуких дітей.....	247
4. Корекційні вправи для успішної підготовки дітей до школи.....	253
Змістовий модуль 9. Співробітництво сім'ї і ДНЗ щодо корекції поведінки і розвитку дітей	258
<i>Практична частина</i>	
Практичне заняття №10. Співробітництво сім'ї і ДНЗ щодо корекції поведінки й розвитку дітей	258
1. Педагогічна підтримка сім'ї в сучасних соціально-економічних умовах.....	259
2. Роль сім'ї у вихованні дитини.....	263
3. Поняття „співробітництво ДНЗ і сім'ї“. Мета, завдання, принципи співробітництва ДНЗ із сім'єю.....	269
4. Характеристика основних форм співробітництва ДНЗ і сім'ї.....	279
5. Робота ДНЗ з неблагополучними сім'ями.....	287
Література	296
Додатки	306
<i>Додаток 1. Самостійна робота студентів</i>	306
<i>Додаток 2. Методичні рекомендації до виконання самостійних робіт</i>	308
<i>Додаток 3. Індивідуальні завдання</i>	308
<i>Додаток 4. Творчі проекти</i>	308
<i>Додаток 5. Тематика рефератів і доповідей</i>	309
<i>Додаток 6. Питання до диференційованого заліку</i>	309
Словник педагогічних термінів	311